

856 ELEKTRONSKA LOKACIJA I PRISTUP

Polje možemo da koristimo u normativnim zapisima za obezbeđivanje dodatnih (elektronskih) informacija o entitetu za koji je zapis kreiran.

Polje sadrži podatke o lokaciji na kojoj se nalazi ili sa koje je dostupna elektronska jedinica. Sadrži i podatke koji omogućuju pristup jedinici; način pristupa određen je vrednošću prvog indikatora.

Potpolja & ponovljivost

POLJE/POTPOLJE		PONOVLJIVOST
856	Elektronska lokacija i pristup	r
a	<i>Naziv hosta</i>	r
b	<i>Broj za pristup</i>	r
c	<i>Podaci o kompresiji</i>	r
d	<i>Put</i>	r
e	<i>Datum i sat korišćenja i pristupa</i>	nr
f	<i>Elektronski naziv</i>	r
g	<i>Jedinstveni naziv izvora (URN)</i>	r
h	<i>Izvođač zahteva (korisničko ime)</i>	nr
i	<i>Komanda</i>	r
j	<i>Brzina prenosa u bitovima u sekundi (BPS)</i>	nr
k	<i>Lozinka</i>	nr
l	<i>Prijavljivanje</i>	nr
m	<i>Pomoć prilikom pristupa</i>	r
n	<i>Naziv lokacije hosta iz potpolja a</i>	nr
o	<i>Operacioni sistem</i>	nr
p	<i>Vrata (port)</i>	nr
q	<i>Vrsta datoteke</i>	nr
r	<i>Podešavanje</i>	nr
s	<i>Veličina datoteke</i>	r
t	<i>Emulacija terminala</i>	r
u	<i>Jedinstvena lokacija izvora (URL)</i>	nr
v	<i>Časovi u kojima je moguć pristup</i>	r
w	<i>Kontrolni broj zapisa</i>	r
x	<i>Interna napomena</i>	r
y	<i>Način pristupa</i>	nr
z	<i>Javna napomena</i>	r

Indikatori

INDIKATOR	VREDNOST	ZNAČENJE
1		<i>Način pristupa</i>
	□	<i>Nema podatka</i>
	0	<i>E-pošta</i>
	1	<i>FTP</i>
	2	<i>Prijavljivanje sa udaljenog mesta (telnet)</i>
	3	<i>Linija na poziv</i>
	4	<i>HTTP</i>
	7	<i>Način naveden u potpolju y</i>

2	-	-
---	---	---

Prvi indikator opisuje način pristupa elektronskom izvoru.

Vrednost 0 označava da je moguć pristup preko elektronske pošte. Kada je vrednost 1, u odgovarajuća potpolja možemo da upišemo podatke koji su potrebni za prenos elektronskog izvora, a kada su vrednosti 2 i 3 podatke o tome kako se na taj izvor priključujemo.

Vrednost 7 koristimo prilikom drugačijeg pristupa (navodimo ga u potpolju y) elektronskom izvoru.

OPIS POTPOLJA

856a Naziv hosta

Podpolje sadrži adresu hosta i ponovljivo je ako za isti host postoji više adresa.

856b Broj za pristup

Može da bude numerička adresa IP, ako je jedinica na internetu, ili telefonski broj, ako postoji pristup posredstvom linije na poziv. Ti podaci često mogu da se menjaju i mogu da se generišu automatski. Telefonski broj upisujemo u obliku: [kod države]-[kod mrežne grupe]-[telefonski broj], npr. 49-69-15251140 (broj u Frankfurtu, Nemačka), 1-202-7076237 (broj u Vašingtonu, D.C., SAD). Mogući interni broj upisujemo posle telefonskog broja, a prethodi mu "x", npr. 1-703-3589800x515 (telefonski broj sa internim brojem).

856c Podaci o kompresiji

Potpolje koristimo kada nam je potrebna programska oprema za dekompresiju podataka.

856d Putanja

Unosimo naziv direktorijuma/poddirektorijuma na kojem se nalazi datoteka.

856e Datum i sat korišćenja i pristupa

Vreme poslednjeg pristupa elektronskom izvoru zapisujemo u obliku GGGGMMDDČČMM.

856f Elektronski naziv

Unosimo naziv datoteke u obliku u kojem se nalazi na direktorijumu/poddirektorijumu navedenom u potpolju d, na hostu navedenom u potpolju a. Potpolje f možemo da ponovimo, ako je datoteka, koja predstavlja celinu, podeljena na delove pohranjene pod različitim nazivima. Ti delovi, dakle, čine jednu bibliografsku jedinicu. U svim ostalim slučajevima, za datoteku s više naziva ponavljamo polje 856 sa odgovarajućim nazivom datoteke u potpolju f. Naziv datoteke može da sadrži znakove za nadomešćivanje (npr. "*" ili "?") sa napomenom u potpolju kojom se objašnjava način imenovanja datoteka. Kod nekih sistema moramo paziti i na to da li naziv datoteke pišemo velikim ili malim slovima.

Potpolje može da sadrži i naziv elektronske publikacije ili konferencije.

856g Jedinstveni naziv izvora (URN)

Unosimo URN (Uniform Resource Name) koji obezbeđuje globalni jedinstveni naziv nezavisno od lokacije.

856h Izvođač zahteva (korisničko ime)

Unosimo korisničko ime ili izvođača zahteva, tj. podatke koji se nalaze ispred znaka "@" u adresi hosta.

856i Komanda

Unosimo komandu koja je potrebna udaljenom hostu da obradi zahtev.

856j Brzina prenosa u bitovima u sekundi (BPS)

Unosimo najmanji i najveći broj bitova u sekundi prilikom prenosa podataka posle uspostavljanja veze s hostom. Podatak zapisujemo u obliku: [najmanje BPS]-[najviše BPS]. Ako je na raspolaganju samo podatak o najmanjem broju BPS, upisujemo [najmanje BPS]-. Ako imamo samo podatak o najvećem broju BPS, upisujemo -[najviše BPS].

856k Lozinka

Upisujemo javne lozinke za opštu upotrebu, a ne tajne lozinke.

856l Prijavljivanje

Upisujemo izraze za prijavljivanje za opštu upotrebu, koji su javni.

856m Pomoć prilikom pristupa

Navodimo adresu ili osobu za kontakt za pomoć prilikom pristupa.

856n Naziv lokacije hosta iz potpolja a

Navodimo lokaciju hosta iz potpolja a.

856o Operacioni sistem

Možemo da navedemo operacioni sistem koji koristi host iz potpolja a.

856p Vrata (port)

Unosimo deo adrese kojom se identifikuje proces ili servis na hostu.

856q Vrsta datoteke

Potpolje sadrži podatak o vrsti datoteke, odnosno predstavljanju podataka (npr. tekst/HTML, ASCII, postscript, program – exe ili JPEG). Informacija je namenjena krajnjim korisnicima da bi mogli da ustanove mogućnosti upotrebe, odnosno čitanja datoteka (npr. neka mašinska ili programska oprema potrebna za prikaz datoteke). Vrsta datoteke određuje i način prenosa datoteke, odnosno način prenosa podataka kroz mrežu. Tekstualne datoteke se obično prenose kao znaci u okviru skupa znakova ASCII (tj. osnovna latinica, brojevi od 0 do 9, neki posebni znaci i veći broj interpunkcijskih znakova). Za tekstualne datoteke sa znacima izvan skupa znakova ASCII, ili netekstualne podatke (npr. računarski programi, slike), treba upotrebiti drugi način prenosa, obično binarni način. Vrstu datoteke možemo potražiti u različitim pregledima, npr. u Internet Media Types (MIME types).

856r Podešavanja

Unosimo parametre koji se koriste za prenos podataka. To su:

- broj bit podataka (broj bitova po znaku),

- broj stop bitova (broj bitova koji označavaju kraj bajta),
- paritet (način proveravanja tačnosti paritetnih podataka).

Sintaksa tih elemenata je: [paritet]-[broj bitova po podatku]-[broj stop bitova]. Ako je dat samo paritet, navodimo samo to, bez crtica, tj. [pariteta]. Ako je dat još jedan od ostala dva elementa, za element koji nedostaje na odgovarajućem mestu upisujemo crticu, tj. [paritet]-[broj stop bitova] ili [paritet]-[broj bitova po znaku]-. Vrednosti za paritet su: O (neparno), E (parno), N (nema), S (razmak) i M (oznaka).

856s Veličina datoteke

Unosimo veličinu datoteke čiji je naziv naveden u potpolju f. Veličina je obično izražena u bajtovima. Potpolje ponavljamo, ako se ponovi potpolje za naziv datoteke. U tom slučaju potpolje s neposredno sledi posle potpolja f na koje se odnosi.

856t Emulacija terminala

Navodimo emulaciju terminala.

856u Jedinstvena lokacija izvora (URL)

Unosimo URL (Uniform Resource Locator) koji sadrži podatke o elektronskom pristupu u standardnoj sintaksi. Sa adresom URL možemo da potražimo elektronsku jedinicu, pri čemu koristimo jedan od internet protokola (v. primere).

856v Časovi u kojima je moguć pristup

Unosimo čas (časove) kada je moguć pristup elektronskom izvoru na lokaciji koja je navedena u ovom polju.

856w Kontrolni broj zapisa

Unosimo kontrolni broj zapisa.

856x Interna napomena

U potpolje možemo da unesemo informacije koje su potrebne katalogizatorima, a nisu prikladne za korisnike biblioteka.

856y Način pristupa

Unosimo način pristupa kada je vrednost prvog indikatora 7. Potpolje može da sadrži način pristupa koji nije nijedan od tri glavna protokola TCP/IP navedena u prvom indikatoru. Podaci u ovom potpolju odgovaraju shemama navedenim u dokumentu *Uniform Resource Locators (URL) (RFC 1738)* koji je pripremila Uniform Resource Identifiers Working Group u okviru IETF. The Internet Assigned Numbers Authority (IANA) održava popis shema URL i definiše sintaksu i upotrebu novih shema.

856z Javna napomena

U potpolje možemo da upišemo napomene u obliku prikladnom za ispis za korisnike biblioteka.

NAPOMENE O SADRŽAJU POLJA

Polje ponavljamo kada ima više različitih podataka o adresi (potpolja a, b, d) i kada postoji više mogućih načina pristupa. Pojedine biblioteke mogu imati različite URL adrese za isti elektronski izvor. Zbog toga, u uzajamnoj bazi podataka postojeća polja 856, koja su kreirale druge biblioteke, ne menjamo, već po potrebi podatke dodajemo u novo polje 856, ako je to potrebno. Polje ponavljamo i onda kada postoji više naziva datoteke (potpolje f), osim kada je zaključena jedinica podeljena na više delova za online pohranjivanje ili pretraživanje.

PRIMERI

1.

200	□1	a Russell, b Bertrand, f 1872-1970
856	4□	u http://plato.stanford.edu/entries/russell

2.

210	02	a Library of Congress. b Copyright Office
856	4□	u http://lcweb.loc.gov/copyright

3.

210	12	a International Conference on the Principles and Future Development of AACR2
856	4□	u http://www.nlc-bnc.ca/jsc/

4. *

200	□1	a Vasle b Juan
400	□1	5z a Vasle b Janez
830	□□	a Področje delovanja: operni pevec in novinar
856	4□	u http://www2.arnes.si/guest/jvasle
856	0□	u mailto:juan.vasle@guest.arnes.si